

Suvestinė redakcija nuo 2018-07-17 iki 2023-07-17

Nutarimas paskelbtas: Žin. 1999, Nr. [27-766](#); Žin. 2004, Nr. [96-3539](#), i. k. 0991100NUTA00000308

Nauja redakcija nuo 2004-06-20:

Nr. [759](#), 2004-06-16, Žin. 2004, Nr. 96-3539 (2004-06-19), i. k. 1041100NUTA00000759

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
NUTARIMAS
DĖL KURŠIŲ NERIJOS NACIONALINIO PARKO
NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

1999 m. kovo 19 d. Nr. 308
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Kuršių nerijos nacionalinio parko nuostatus (pridedama).
2. Pavesti Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijai ir Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos, bendradarbiaujant su VĮ Registrų centru kontroliuoti, kaip laikomasi Kuršių nerijos nacionalinio parko nuostatuose nustatytos uogavimo ir grybavimo Kuršių nerijos nacionalinio parko rezervatuose tvarkos.

Papildyta punktu:

Nr. [1369](#), 2009-10-21, Žin., 2009, Nr. 129-5600 (2009-10-29), i. k. 1091100NUTA000001369

Punkto pakeitimai:

Nr. [663](#), 2018-07-04, paskelbta TAR 2018-07-16, i. k. 2018-12012

MINISTRAS PIRMININKAS

GEDIMINAS VAGNORIUS

SUSISIEKIMO MINISTRAS,
L. E. APLINKOS MINISTRO PAREIGAS

RIMANTAS DIDŽIOKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1999 m. kovo 19 d. nutarimu Nr. 308
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2004 m. birželio 16 d. nutarimo Nr. 759
redakcija)

KURŠIŲ NERIJOS NACIONALINIO PARKO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kuršių nerijos nacionalinis parkas (toliau vadinama – Nacionalinis parkas) įsteigtas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. I-1244 „Dėl Dzūkijos, Kuršių nerijos, Žemaitijos nacionalinių parkų, Trakų istorinio nacionalinio parko ir Viešvilės valstybinio rezervato įsteigimo“ (Žin., 1991, Nr. [13-332](#)) vertingiausiame gamtiniu ir kultūriniu požiūriu Lietuvos pajūrio kraštovaizdžio kompleksui su unikaliu Europoje kopagūbriu ir etnokultūriniam paveldui išsaugoti, tvarkyti ir tausojamai naudoti.

2. Nacionalinio parko plotas – 26,4 tūkst. ha (sausuma – 9,7 tūkst. ha, Kuršių marių akvatorija – 4,2 tūkst. ha ir Baltijos jūros akvatorija – 12,5 tūkst. ha), iš jo Neringos savivaldybės administruojama teritorija – 8,98 tūkst. ha (sausuma), Klaipėdos miesto savivaldybės administruojama teritorija – 0,794 tūkst. ha (sausuma).

3. Veiklą Nacionaliniame parke reglamentuoja, jo apsaugos ir naudojimo režimą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas (Žin., 1995, Nr. [3-37](#)), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)), Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), Lietuvos Respublikos vandens įstatymas (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544), Lietuvos Respublikos statybos įstatymas (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)), Lietuvos Respublikos pajūrio juostos įstatymas (Žin., 2002, Nr. [73-3091](#)), kiti įstatymai, tarptautiniai teisės aktai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimas Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ (Žin., 1992, Nr. [22-652](#)), aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymas Nr. 439 „Dėl Kuršių nerijos nacionalinio parko apsaugos reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [87-3755](#)), šie nuostatai ir kiti teisės aktai.

4. Nacionalinis parkas tvarkomas pagal Kuršių nerijos nacionalinio parko planavimo schemą (generalinį planą), patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. 1269 (Žin., 1994, Nr. [99-1977](#)). Valstybiniuose parkuose esantys miestai ir miesteliai tvarkomi pagal parengtus ir patvirtintus jų bendruosius ir detaliuosius planus, kurių sprendiniai neprieštarauja Nacionalinio parko planavimo schemos (generalinio plano) (toliau vadinama – Nacionalinio parko planavimo schema) sprendiniams. Kiti objektai, esantys Nacionaliniame parke, tvarkomi pagal nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkymo, miškotvarkos, žemėtvarkos, vandentvarkos, rekreacijos, kelių, inžinerinių komunikacijų ir kitus specialiojo planavimo dokumentus arba saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentus.

5. Nacionalinio parko žemė yra išimtinė valstybės nuosavybė. Žemė Nacionaliniame parke gali būti nuomojama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

II. NACIONALINIO PARKO STEIGIMO TIKSLAI, APSAUGA IR NAUDOJIMAS

6. Nacionalinio parko steigimo tikslai yra:

6.1. išsaugoti Kuršių nerijos didįjį kopagūbrį, jo senąsias parabolines kopas ties Juodkrante, pilkąsias kopas Agilos – Naglių ruože, pustomas Parnidžio kopas, užpustytus senuosius

dirvožemius, taip pat pajūrio ir pamario palvės, kupstynės gamtinius kompleksus, apsauginį pajūrio kopagūbrį, savitą Kuršių nerijos augaliją, taip pat miškus su sengirės fragmentais, gyvūniją;

6.2. išsaugoti savitą kultūros paveldą, iš jo autentiškas pamario nekilnojamasias kultūros vertybes, etnografines žvejų sodybas, senąsias vilas Nidos, Juodkrantės, Preilos, Pervalkos gyvenvietėse, užpustytų senųjų gyvenviečių kultūrinius sluoksnius, memorialines vietas, puoselėti būdingas medinės architektūros tradicijas;

6.3. atkurti sunaikintus ir pažeistus gamtos, kultūros kompleksus ir objektus;

6.4. išsaugoti Nacionalinio parko sausumos, marių ir jūros ekosistemų stabilumą;

6.5. vykdyti tyrimus ir stebėjimus, rinkti, kaupti informaciją gamtosaugos, kultūros paveldo apsaugos srityse;

6.6. plėtoti pažintinį turizmą, reguliuoti ūkinę veiklą ir užstatymo plėtotę pagal Nacionalinio parko planavimo schemą, statinių formas ir turį riboti pagal gamtos ir kultūros vertybių apsaugos reikalavimus, nustatytus teisės aktuose ir teritorijų planavimo dokumentuose;

6.7. iškelti iš Nacionalinio parko objektus, teršiančius aplinką ar nesusijusius su Nacionalinio parko steigimo tikslais ir gyventojų interesais, arba pakeisti jų veiklos pobūdį įstatymų nustatyta tvarka;

6.8. propaguoti Kuršių nerijos gamtos ir kultūros vertybes, materialinės ir dvasinės kultūros paveldą ir jų apsaugą.

7. Nacionalinis parkas pagal planavimo schemą skirstomas į konservacinio prioriteto (gamtiniai rezervatai ir draustiniai), rekreacinio prioriteto, ekologinės apsaugos (apsauginio) prioriteto, ūkinio prioriteto, kitos (gyvenamosios) paskirties funkcinės zonas.

8. Nacionaliniame parke draudžiama eksploatuoti naudingąsias iškasenas (ši nuostata netaikoma reglamentuotai gintaro ir požeminių vandenų gavybai, išskyrus gamtinių rezervatų teritorijas, kuriose ūkinė veikla draudžiama).

8¹. Nacionalinio parko gamtiniuose rezervatuose, išskyrus juose esančio Didžiojo kopagūbrio mišku neapaugusias teritorijas (pilkąsias ir baltąsias kopas), uogauti ir grybauti leidžiama rugsėjo–lapkričio mėnesiais gyventojams, Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo (Žin., 1998, Nr. [66-1910](#)) nustatyta tvarka deklaravusiems gyvenamąją vietą Neringos savivaldybėje ir turintiems su savimi asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Valstybiniai saugomų teritorijų pareigūnai ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, naudodamiesi Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenimis, tikrina, kaip Nacionalinio parko gamtiniuose rezervatuose laikomasi šiame punkte nustatytos uogavimo ir grybavimo tvarkos, laikydami Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (Žin., 1996, Nr. [63-1479](#); 2008, Nr. [22-804](#)) ir gautą informaciją naudodami tik tarnybos tikslais.

Papildyta punktu:

Nr. [1369](#), 2009-10-21, Žin., 2009, Nr. 129-5600 (2009-10-29), i. k. 1091100NUTA00001369

9. Nacionaliniame parke statyti palapinės leidžiama gyvenamosiose ir rekreacinėse zonose, Nacionalinio parko planavimo schemoje pažymėtose vietose, jeigu tose vietose sukurta reikiama infrastruktūra. Nacionalinio parko lankymo tvarką nustato lankymo taisyklės, kurias suderinęs su administruojamų teritorijų savivaldybėmis patvirtina Nacionalinio parko direktorius (toliau vadinama – direktorius).

10. Bet kokia ūkinė, rekreacinė ar kita veikla neturi prieštarauti Nacionalinio parko steigimo tikslams, keisti jo kraštovaizdžio, teršti aplinkos, pažeisti ekologinės pusiausvyros.

11. Nacionaliniame parke statiniai statomi, perstatomi, rekonstruojami pagal Lietuvos Respublikos pajūrio juostos įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

12. Kuršių nerijos gyvenviečių bendrieji ir detalieji planai, statinių, inžinerinių komunikacijų ir kitų objektų statybos projektai rengiami, derinami ir tvirtinami Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo, kitų įstatymų, statybos techninių normatyvinių dokumentų, kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Jų sprendiniai neturi prieštarauti Nacionalinio parko planavimo schemai.

III. NACIONALINIO PARKO VALDYMAS IR VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

13. Veiklą Nacionaliniame parke organizuoja biudžetinė įstaiga Nacionalinio parko direkcija (toliau vadinama – Direkcija). Direkcijos steigėjo funkcijas vykdo Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – Tarnyba). Direkcija yra juridinis asmuo, turi antspaudą su savo pavadinimu ir sąskaitas banke.

14. Direkcijai vadovauja direktorius, kurį skiria ir atleidžia Tarnybos direktorius Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [66-2130](#); 2002, Nr. [45-1708](#)) nustatyta tvarka.

15. Direkcijoje gali būti kraštotvarkos, gamtos, kultūros paveldo, miškininkystės, finansų, kiti skyriai. Direkcijos nuostatus ir pareigybių sąrašą tvirtina Tarnybos direktorius.

16. Direkcija atsako už saugomų kraštovaizdžio kompleksų ir objektų (vertybių) apsaugą, organizuoja ir koordinuoja jų nuolatinę priežiūrą ir tvarkymą, skatina pažintinį turizmą, racionalų gamtos išteklių ir kultūros paveldo naudojimą, pagal kompetenciją kontroliuoja, kad fizinių ir juridinių asmenų veikla Nacionaliniame parke atitiktų nustatytąjį Nacionalinio parko apsaugos ir naudojimo režimą, turi kitų teisės aktuose nustatytų teisių ir pareigų.

17. Veiklą Nacionaliniame parke gali organizuoti ir vykdyti Direkcija ir Jungtinė taryba (toliau vadinama – Taryba). Taryba koordinuoja santykius tarp Direkcijos ir savivaldybių institucijų. Tarybos nariai yra direktorius, jo pavaduotojai, skiriami Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, taip pat savivaldybių merai ir (ar) merų pavaduotojai jų sutikimu arba kiti savivaldybės tarybos skiriami savivaldybių atstovai. Į Tarybą gali būti įtraukti ir į posėdžius kviečiami kitų valstybės ir savivaldybių institucijų atstovai.

18. Prie Direkcijos gali būti sudaromos mokslinės konsultavimo tarybos, atstovaujamos kraštovaizdžio, biologinės įvairovės ir kultūros paveldo apsaugos, rekreacijos organizavimo, socialinės ir ekonominės srities specialistų.

19. Kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros, gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių) apsaugos ir Nacionalinio parko lankymo reikalavimų, nustatytų įstatymuose, kituose teisės aktuose ir Nacionalinio parko planavimo dokumentų sprendiniuose, laikymosi priežiūrą užtikrina valstybiniai saugomų teritorijų pareigūnai. Valstybiniai saugomų teritorijų pareigūnai tarnyboje turi teisę dėvėti Tarnybos patvirtintą uniformą.

20. Valstybinę gamtos išteklių ir kultūros vertybių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę Nacionaliniame parke pagal kompetenciją vykdo valstybiniai aplinkos apsaugos kontrolės pareigūnai, valstybiniai miškų pareigūnai, valstybiniai žemės tarnybų pareigūnai, teritorijų planavimo ir statybos priežiūros pareigūnai, nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių apsaugos pareigūnai.

21. Neringos ir Klaipėdos miesto savivaldybių tarybų sprendimai, merų potvarkiai ir administracijos direktoriaus įsakymai, neviršijantys jų kompetencijos, privalomi visoms savivaldybių teritorijoje esančioms įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, taip pat pareigūnams ir gyventojams.

IV. NACIONALINIO PARKO VEIKLOS EKONOMINIAI PAGRINDAI

22. Ūkinę veiklą Nacionaliniame parke organizuoja Neringos, Klaipėdos miesto savivaldybės, Direkcija, ūkinę veiklą vykdo įmonės, įstaigos ir kiti ūkio subjektai.

23. Nacionalinio parko žemė valdoma ir naudojama Lietuvos Respublikos žemės įstatymo (Žin., 1994, Nr. [34-620](#); 2004, Nr. [28-868](#)), kitų įstatymų ir teisės aktų nustatyta tvarka.

24. Direkcijos finansinius išteklius sudaro Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir kitos teisėtai įgytos lėšos, taip pat gali būti skiriamos Neringos, Klaipėdos miesto savivaldybių biudžetų lėšos, Aplinkos apsaugos rėmimo programos, šių savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiųjų programų lėšos.

25. Direkcijos finansiniai ištekliai naudojami:

25.1. Direkcijos funkcijoms ir programoms vykdyti;

25.3. pažeistiems gamtos, kultūros kompleksams ir objektams atkurti;

25.4. tyrimams ir stebėjimams vykdyti;

25.5. švietėjiškai ir auklėjamajai veiklai, pažintiniam turizmui plėtoti, Nacionalinio parko gamtos ir kultūros vertybėms, jų apsaugai populiarinti, Nacionaliniam parkui reklamuoti ir reprezentuoti;

25.6. ypatingoms priemonėms (stichinių nelaimių padariniams šalinti, valstybinės reikšmės renginiams organizuoti ir kitam);

25.7. kitoms su Nacionalinio parko steigimo tikslais susijusioms priemonėms įgyvendinti.

V. FIZINIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

26. Nacionaliniame parke fiziniai ir juridiniai asmenys gali verstis veikla, neprieštaraujančia Nacionalinio parko steigimo tikslams.

27. Fiziniai ir juridiniai asmenys gali naudotis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais lengvatomis.

28. Nacionalinio parko žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys privalo laikytis veiklos apribojimų, nustatytų šių nuostatų 3 punkte išvardytuose teisės aktuose.

29. Žemės savininkai, naudotojai ir valdytojai negali trukdyti įstatymų ar kitų teisės aktų numatytais tikslais lankyti arba tvarkyti saugomų kompleksų ir objektų (vertybių), poilsiaviečių, takų, regyklų, kitų rekreacinių objektų.

30. Gidų paslaugas Nacionaliniame parke gali teikti Direkcijos darbuotojai ir kiti fiziniai asmenys, turintys Valstybinio turizmo departamento direktoriaus 2001 m. sausio 2 d. įsakymo Nr. 2 „Dėl Kvalifikacinių reikalavimų gido kategorijai bei gido ir kelionių vadovo pažymėjimams gauti ir pažymėjimo išdavimo (panaikinimo) tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [7-220](#)) nustatyta tvarka išduotą gido pažymėjimą.

31. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [759](#), 2004-06-16, Žin., 2004, Nr. 96-3539 (2004-06-19), i. k. 1041100NUTA00000759

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. 308 "Dėl Kuršių nerijos nacionalinio parko nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1369](#), 2009-10-21, Žin., 2009, Nr. 129-5600 (2009-10-29), i. k. 1091100NUTA00001369

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. 308 "Dėl Kuršių nerijos nacionalinio parko nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [663](#), 2018-07-04, paskelbta TAR 2018-07-16, i. k. 2018-12012

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. 308 „Dėl Kuršių nerijos nacionalinio parko nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo